

ecd

Stg.
Datum:
Kenmerk:
Rubr. ambt.:
Aantal pag.: 13...
Aantal ex.:

Ex.nummer:

Einddatum rubr.:

~~GEHEIM~~

Economische Controledienst van het Ministerie van Economische Zaken

AFDELING RECHERCHE.

Hoge Prins Willemstraat 226

's-Gravenhage

Correspondentieadres:

postbus 5012

Telefoon 070-512701, toestel 139

13-12-2003
BUR J.W. Webbeling
B.A.

[Handwritten signature]
paraf SG
[Handwritten initials]

Nr.: 27.346 B

Rapporteur : [redacted] en [redacted].
Aard van het onderzoek : Uitvoer van buizen van maraging-steel naar Pakistan.
Aanleiding : Opdracht van het Ministerie van E.Z., n.a.v. publiciteit i.v.m. mogelijk uitlekken van gegevens van UCN naar Pakista
Betrokken firma's en/of personen : [redacted], gevestigd [redacted] te [redacted], (hierna: [redacted]).
Bijlage(n) : Geen.

RAPPORT

In verband met de in de aanhef genoemde aanleiding werd door de Afdeling Recherche van de E.C.D. een onderzoek ingesteld bij [redacted]. te [redacted]. Blijkens bij het Ministerie van E.Z. binnengekomen informatie zou [redacted] buizen van maraging-steel hebben geëxporteerd naar Pakistan. In verband met vorenstaande vond op 31 juli 1979 bij bedoeld bedrijf een informatief onderzoek plaats, waarbij werd gesproken met de heer [redacted], Hoofd van de Afdeling Materiaalvoorziening. Desgevraagd verklaarde [redacted], dat [redacted] beschikt over een vloedraaibank en dat hierop ook werk voor derden wordt verricht. [redacted] bevestigde ook, dat [redacted] op verzoek van de Pakistaanse Ambassade te Brussel met behulp van bedoelde vloedraaibank buizen van maraging-steel had geproduceerd, welke naar Pakistan waren geleverd. Volgens [redacted] zouden vanaf oktober 1976 tot op dat moment circa 6000 buizen aan Pakistan zijn geleverd. Omtrent de toepassing van deze buizen in Pakistan verklaarde [redacted], dat deze hem onbekend was. Volgens [redacted] was (op 31 juli 1979) de directie van [redacted] in verband met vakanties niet aanwezig. [redacted] verklaarde, dat eventuele verdere informatie over bedoelde leveringen en eventuele inzage van de bescheiden mogelijk zouden kunnen plaatsvinden na overleg met de directie van [redacted].

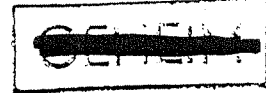
In verband met vorenstaande nam onze Afdeling op 8 augustus 1979 wederom contact op met genoemde [redacted], die daarbij mededeelde zijn directie te hebben ingelicht. [redacted] verklaarde voorts, dat [redacted] geen bezwaar zou hebben tegen inzage van de bescheiden, betrekking hebbend op de "Pakistaanse" leveringen.

[redacted] verklaarde ook, dat de buizen waren vervaardigd op grond van een in 1976 door de Pakistaanse Ambassade te Brussel aan [redacted] overgelegde schetstekening. [redacted] zegde toe, een fotocopie van deze schetstekening aan onze Dienst te zullen doen toekomen.

Tijdens de vorenbedoelde informatieve gesprekken kon niet blijken, dat [redacted] op de hoogte zou zijn geweest met de eventuele toepassing van deze buizen voor ultra-centrifuges.

E.C.D. 359-827895 F-2

~~GEHEIM~~

Tegen [REDACTED], voornoemd, is toen gezegd, dat de Afdeling Recherche nog geen oordeel kon geven over het strategisch karakter van die buizen.

In de week van 20 t/m 24 augustus 1979 zou bij ons Ministerie bekend zijn geworden, dat de directeur van [REDACTED] reeds in 1977 zou hebben geweten, dat de door [REDACTED] geleverde buizen bestemd waren voor toepassing bij ultra-centrifuges in Pakistan.

Ons Ministerie zou met spoed een brief doen uitgaan naar [REDACTED], teneinde verdere export van bedoelde buizen zonder uitvoervergunning te voorkomen. Tevens verzocht de plaatsvervangend secretaris-generaal, mr. J. Bos, het hoofd van onze Afdeling ([REDACTED]), op korte termijn opnieuw een onderzoek bij [REDACTED] te doen instellen.

Voorts zou van ons Ministerie een brief uitgaan naar het Ministerie van Financiën met het verzoek, de douane op Schiphol te attenderen op mogelijke toekomstige exporten naar Pakistan.

Spoedshalve heb ik, rapporteur [REDACTED], in opdracht van [REDACTED], voornoemd op 24 augustus 1979 op Schiphol de douane ingelicht omtrent mogelijke exporten van vorengenoemde buizen.

Tenslotte heeft genoemde [REDACTED] telefonisch de medewerking gevraagd van de douane op de Belgische luchthaven Zaventem (Brussel).

Op maandag, 27 augustus 1979, stelden wij, rapporteurs, een nader onderzoek in bij [REDACTED]. Wij hadden aldaar een gesprek met eerdergenoemde [REDACTED] en de bedrijfsjurist mr. [REDACTED].

Zij deelden ons mede op die dag van het Ministerie van Economische Zaken een brief te hebben ontvangen, gedateerd 24 augustus 1979.

Wij ontvingen deze brief ter inzage en lazen daarin onder meer:

"Er is mij gebleken, dat van Uw kant offertes en leveringen hebben plaatsgehad van speciale buizen (gevloeidraaide pijpen) voor centrifuge rotors. In verband hiermede moet ik U attent maken op ondermeer de post 0129 van de bijlage van het Uitvoerbesluit strategische goederen 1963, zoals laatstelijk vastgesteld in 1977 (Stb. 586)." Voorts werd [REDACTED] er op gewezen dat verdere exporten van bedoelde buizen zonder uitvoervergunning niet was geoorloofd.

[REDACTED] en [REDACTED] verklaarden, dat [REDACTED] het niet eens was met de inhoud van vorenaangehaalde brief, omdat naar hun mening [REDACTED] niet geweten had dat deze buizen voor ultra-centrifuges bestemd waren. Zij vroegen ons op welke informatie het Ministerie zijn mening baseert dat deze buizen een strategisch karakter hebben en bestemd zouden zijn voor ultra-centrifuges.

[REDACTED] beweerde, dat [REDACTED] soortgelijke buizen ook gebruikt voor de vervaardiging van onderdelen voor haar [REDACTED].

Op maandag, 27 augustus 1979 is door ons, rapporteurs, tegenover [REDACTED] en [REDACTED] gesteld, dat wij op dat moment uitgingen van het strategische karakter van bedoelde buizen en dat ons onderzoek bij [REDACTED] ook daarop gebaseerd was. Ook deelden wij hun mede, dat [REDACTED] bij verdere export van die buizen vooraf een uitvoervergunning diende aan te vragen, overeenkomstig het gestelde in meerbedoelde brief van ons Ministerie.

Vervolgens hebben wij die dag bij [REDACTED] de inzage genomen in een tweetal ordners, betrekking hebbende op bedoelde leveringen naar Pakistan. Van die bescheiden, welke naar onze mening voor het verdere onderzoek van belang waren, hebben wij fotocopies onder ons genomen. Uit deze bescheiden maakten wij op, dat [REDACTED] vanaf eind 1976 tot eind augustus 1979 op basis van 4 contracten 6200 buizen aan Pakistan zou hebben geleverd. Het grootste deel van deze buizen werd direct verzonden aan de Director General Special Works Organisation te Rawalpindi. Voorts werden respectievelijk 941 buizen in opdracht van Pakistan gezonden aan een Frans bedrijf, 512 stuks aan een Engels bedrijf, terwijl 126 stuks door een Nederlandse afnemer werden opgehaald bij [REDACTED].

~~GEHEIM~~

Uit de bescheiden is af te leiden, dat laatstgenoemde 126 buizen kennelijk ook voor export bestemd waren.

Ten aanzien van een bepaald contract konden wij van 315 buizen geen inzicht omtrent de levering daarvan verkrijgen. Mede naar aanleiding hiervan én teneinde een aantal gegevens nader uit te diepen, stelden wij op donderdag, 6 september 1979, opnieuw een onderzoek in bij [REDACTED]

Wij spraken daarbij wederom met [REDACTED], voornoemd, die ons mededeeld dat zijn directeur, [REDACTED] bij het gesprek aanwezig wenste te zijn. Uit eigen beweging vertelde [REDACTED] dat hij enkele jaren geleden, nadat de eerste order bij [REDACTED] voor Pakistan in behandeling was, op het Ministerie van E.Z. een gesprek zou hebben gehad met de hem bekende heer [REDACTED] van genoemd Ministerie. [REDACTED] beweerde toen aan [REDACTED] te hebben gevraagd of bedoelde buizen mogelijk bestemd konden zijn voor ultra-centrifuges. Volgens [REDACTED] waren zijn argumenten toen "van de tafel geveegd" en was hij hartelijk uitgelachen. De buizen zouden veel te dun zijn voor een dergelijke toepassing en overigens hiervoor ongeschikt. [REDACTED] voegde daar aan toe, dat de Pakistani er ook geen bezwaar tegen maakten indien de buizen korter waren dan de lengten volgens tekening, omdat zij de buizen toch aan elkaar lasten. Volgens [REDACTED] was het daardoor al duidelijk, dat die buizen ongeschikt zouden zijn voor ultra-centrifug [REDACTED] en [REDACTED] verklaarden voorts nog, dat [REDACTED] soortgelijk buizen vervaardigt ten behoeve van haar eigen bedrijf.

Ten tijde van dit laatste gesprek vroegen wij aan [REDACTED] om opheldering over het door ons vastgestelde verschil van 315 buizen. [REDACTED] verklaarde, op dat moment daarvoor geen verklaring te hebben, doch hij zegde ons toe een en ander te zullen nagaan en ons daarover te zullen informeren.

Op maandag, 10 september 1979, deelde [REDACTED] ons desgevraagd telefonisch mede, dat bedoelde 315 buizen betrekking hadden op een contract van 1977, dat die buizen ook reeds door Pakistan betaald waren en in zijn opdracht circa 10 dagen geleden alsnog aan Pakistan waren geleverd.

Bij onderzoek is ons gebleken, dat bedoelde 315 buizen op 7 september 1979 met een luchtvrachtbrief (opgemaakt door de expediteur [REDACTED] te [REDACTED]), zijn aangeleverd op Schiphol ter verzending naar Rawalpindi middels de Pakistan International Airways. Deze zending werd op vrijdag, 7 september 1979 bij de douane op Schiphol ten uitvoer aangegeven. Uit het cargo-manifest bleek ons, dat het vervoer plaatsvond op 10 september 1979 met vluchtnummer PK-702. Wij wijzen er op, dat wij op 6 september 1979 bij [REDACTED] aan [REDACTED] bijzonderheden hebben gevraagd met betrekking tot genoemde 315 buizen en dat [REDACTED] op 7 september 1979 de buizen heeft afgezonden met bestemming Pakistan.

Slotopmerkingen:

In het algemeen is het voor de douane praktisch onmogelijk om bij im- of export een effectieve controle in te stellen op alle goederen. Eventuele onjuiste im- of export blijkt bij de douane vaak eerst bij verificatie van de in- c.q. uitvoerdocumenten. Deze verificatie geschiedt achteraf en in geval van uitvoer zijn de goederen dan reeds verzonden.

Zoals eerder in het rapport werd vermeld, is de douane Schiphol op 24 augustus 1979 attent gemaakt op mogelijke export van meergenoemde buizen. Reeds toen werd van de zijde van de douane medegedeeld, dat d attentstelling geen effectieve controle kon garanderen, ondanks de toezegging van de douane om de grootst mogelijke medewerking te zullen verlenen.

~~GEHEIM~~

~~GEHEIM~~

De toevoer van de voor export bestemde goederen is namelijk dermate groot (met name bij de aanlevering van goederen op vrijdag), dat nimmer een optimale controle mogelijk is.

Wij, rapporteurs, merken voorts op dat van deskundige zijde is medegedeeld (mede aan de hand van de door [redacted] gebruikte tekening), dat bedoelde buizen bestemd zullen zijn geweest voor ultra-centrifuge doeleinden. Of deze mening op zich voldoende is om te kunnen stellen dat bedoelde buizen dan ook speciaal ontworpen delen, dan wel uitrusting van gascentrifuges en gascentrifuge-installaties zijn (post 0129 van de bijlage van het Uitvoerbesluit strategische goederen 1963), is nog niet met zekerheid vastgesteld.

Dit is van essentiële belang bij de beantwoording van de vraag, of tegen [redacted] al dan niet verbaliserend kan (en moet) worden opgetreden. Hierbij zullen tevens alle voor- en tegenargumenten zorgvuldig moeten worden afgewogen.

Een eventueel op te maken proces-verbaal zou vergaande consequenties kunnen hebben; een onmiddellijk gevolg zou zijn, dat de affaire in de publiciteit komt.

Afgezien van het vorenstaande blijft ons inziens nog de belangrijke vraag, of van de zijde van ons Ministerie een verklaring kan worden afgegeven, waarin onder meer staat, dat voor de gerealiseerde exporte nimmer een vergunning zou zijn verleend, indien deze was aangevraagd. Naar onze mening kan het in dit verband zinvol zijn tevens te laten beoordelen of het materiaal van de buizen (maraging-steel) qua samenstelling mogelijk als strategisch is aan te merken.

Opgemaakt dit rapport te 's-Gravenhage, 27 september 1979.

De rapporteurs,

GEZIEN:
Het Hoofd van de
Afdeling Recherche,

[redacted signature]

[redacted signature]

~~GEHEIM~~

Economische Controledienst van het Ministerie van Economische Zaken
 AFDELING RECHERCHE

Hoge Prins Willemstraat 226
 's-Gravenhage
 Correspondentieadres:
 postbus 84012
 2508 AA 's-Gravenhage
 Telefoon 070-512701

Aan de Heer SECRETARIS-GENERAAL van het
 Ministerie van Economische Zaken
 te

Is-D R A V I E N N E

GEHEIM

Kenmerk G/A nr. 27.346B

Datum 28 augustus 1979

Onderwerp

Aanleiding: zie voorgaande rapporten nrs. 27.346 en 27.346,
 resp. d.d. 12 en 24 juli 1979.

In de periode van 31 juli t/m 20 augustus 1979 werd het onderzoek
 voortgezet onder leiding van het adjunct-hoofd van mijn afdeling,

[REDACTED]

Besocht werden:

- [REDACTED] te [REDACTED];
- [REDACTED] te [REDACTED];
- [REDACTED] te [REDACTED];
- [REDACTED] te [REDACTED];
- [REDACTED] te [REDACTED];
- [REDACTED] te [REDACTED];
- [REDACTED] te [REDACTED];

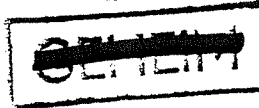
Waar de eerstgenoemde vier bedrijven werden heen voor dit onderzoek
 van direct belang zijnde gegevens verzameld.

Het onderzoek bij [REDACTED] te [REDACTED]
 (hierna: [REDACTED]) had een tweeledig doel:
 controle op de export van strategische goederen en het verkrijgen
 van nadere informatie betreffende [REDACTED].

Van enige export naar Pakisten is niet known blijven. Daarom [REDACTED]
 kon hier - in aanvulling op het reeds door de B.I.D. werd co-
 nstateerd - nog het volgende worden vermeld.

In 1977 is de directeur [REDACTED] van [REDACTED] door [REDACTED] vervoerd
 met het verzetten van een aantal technici uit Pakisten en te leiden tegen
 een vergoeding van f 25.000,- per man per jaar. Ook hierin is [REDACTED]
 niet inweten.

GEHEIM

Volgens [redacted] bestaat er een intensief contact tussen [redacted] en [redacted], directeur van [redacted] te [redacted], welk bedrijf onder meer reaktorvaten voor de chemische industrie zou produceren.

Te gelegenere tijd zal bij [redacted] een onderzoek worden ingesteld.

[redacted], gevestigd te [redacted], [redacted], is een onderdeel van het [redacted]-concern en o.a. agent voor Nederland van [redacted] te [redacted], producent van de [redacted]-vloeidraaibanken typen 30, 35, 45, 50 en 60.

Via [redacted] werden in Nederland vloeidraaibanken geleverd aan:

- [redacted] te [redacted] (type 35, levering in 1965);
- [redacted] te [redacted] (type 50, levering in 1965);
- [redacted] te [redacted] (type 50, levering in 1965);
- U.C.N. te Almelo ((typen 35 (5 stuks) en 50 (1 ex.), levering in 1973)).

Op deze vloeidraaibanken kunnen door verwisseling van een matrix alle produkten worden gemaakt (b.v. pannen, doch ook raketkoppen, granaathulzen enz.).

[redacted] leverde nimmer aan het buitenland en ontving vanuit Pakistan nooit een aanvraag hiervoor.

Vloeidraaibanken worden ook vanuit Amerika geleverd door [redacted]. Niet bekend is, wie de Nederlandse agent is.

Daar vloeidraaibanken zijn opgenomen in de bflage van het Uitvoerbepaling strategische goederen 1963 (post 1075) zal nadere informatie worden verstrekt aan het D.-G. voor de B.S.B. ter beantwoording van de vraag, hoe deze apparaten zonder Internationaal Importcertificaat ons land konden binnenkomen.

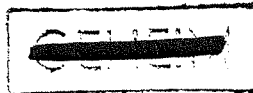
Bij [redacted] te [redacted] (hierna [redacted].) werd het volgende vastgesteld:

Toen dr. A. [redacted] nog bij V.D.G. werkzaam was bedocht hij [redacted] hiardoor was hem bekend, dat [redacted] over een vloeidraaibank beschikte.

Op 1 juli 1975 werd [redacted] ([redacted], directeur materiaal-voorzieningen) benaderd door [redacted] van de Pakistaanse ambassade in Brussel. [redacted] was in het bezit van een werkteken voor het vloeidraaien van buizen van maraging staal. Hij vroeg offerte voor de levering van 1000 buizen met een lengte van [redacted] mm en een doorsnede van [redacted] mm aflopend tot [redacted] mm. Het maraging staal zou worden geleverd door [redacted] in West-Duitsland.

[redacted] leverde vervolgens

a. in oktober 1975, op verzoek van de Pakistaanse ambassade in Brussel, 2000 buizen, die aan [redacted] werden geleverd door [redacted] en in [redacted] op lanste werden ingestoken; het gebruik van de vloeidraaibank;

~~SECRET~~

- b. op 1 september 1977, op verzoek van [redacted] van de Pakistaanse ambassade in Bonn, 2500 buizen, voor welke vervaardiging [redacted] zelf het marasim-steel inkocht;
 - c. op 7 augustus 1978, wederom op verzoek van genoemde [redacted], 1000 buizen, waartoe [redacted] ook nu het benodigde materiaal kocht.
 - d. Begin juni 1979 ontving [redacted] van [redacted] een nieuwe aanvraag voor een offerte voor dit soort buizen (welke offerte inmiddels is uitbrecht).
- I.v.m. deze laatste offerte bezocht [redacted], voornoemd, de Pakistaanse ambassade in Bonn, waar hij uitsluitend met [redacted] onderhandelde.

[redacted] leverde voorbedoelde buizen via Schiphol aan:

Director General Special Works Organisation,
9 Mitson Road,
Eastbridge/Rawalpindi.

Volgens [redacted] is het Ministerie van Economische Zaken van deze leveringen in kennis gesteld. Hij merkte nog op, dat deze transacties commercieel voor [redacted] zeer goed waren.

Naar de juiste omvang van de leveringen van dit soort buizen wordt bij [redacted] een nader diepgaand onderzoek ingesteld. Het resultaat hiervan zal op zo kort mogelijke termijn in een afzonderlijk rapport worden vastgelegd.

Inmiddels zijn de mogelijke maatregelen genomen om verdere leveringen door [redacted] naar Pakistan te voorkomen. Hiertoe werd wederom de douane op Schiphol inbeschakeld, terwijl ook via de Economische Algemene Inspectie van het Ministerie van Economische Zaken in Brussel de medewerking van de douane op de luchthaven Laventem werd gevraagd.

~~SECRET~~

RECEIVED
FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION
[redacted signature]

Economische Controledienst van het Ministerie van Economische Zaken

Hoge Prins Willemstraat 226
 's-Gravenhage
 Correspondentieadres:
 postbus 5012
 Telefoon 070-512701, toestel 139

Aan de Heer SECRETARIS-GENERAAL van het
 Ministerie van Economische Zaken
 te
's-GRAVENHAGE

Nr.: 27.346A

Rapporteur : ██████████, Hoofd Afdeling Recherche.
 Aard van het onderzoek : Uitvoer van strategische goederen.
 Aanleiding : Bespreking met plv. S.-G. mr. J. Bos op 12-7-1979.
 Betrokken firma's en/of personen : diverse
 Bijlage(n) : 13

RAPPORT

Op donderdag, 12 juli 1979, vond een tweede bespreking plaats in het kantoor van de plv. S.-G. mr. J. Bos, waarbij verder aanwezig waren: ondergetekende en ██████████ (E.C.D.), ██████████, ██████████ en ██████████ (M.v.E.Z.). Besloten werd tot onderzoek bij U.C.N., van welke zijde een nieuwe lijst van toeleveranciers zou worden geproduceerd. Voorts zal nadere aandacht worden besteed aan in Nederland aanwezige vloedraibanken. Tevens zal t.z.t. een onderzoek worden ingesteld naar de activiteiten van ██████████. De van F.D.C. ontvangen technische documentatie zal niet in handen van derden worden gesteld. E.C.D. zal maatregelen nemen ter voorkoming van bij F.D.C. voorhanden zijnde, reeds door Pakistan bestelde, apparatuur.

Op 13 juli 1979 heb ik de F.D.C.-documentatie bij ██████████ gebracht en daar achtergelaten. Diezelfde dag heb ik mij telefonisch met U.C.N. (██████████) in verbinding gesteld. Deze deelde mij mede, dat de voor ons onderzoek van belang zijnde administratie zich te zijnen kantore (Scheveningseweg 44 te 's-Gravenhage) bevond.

Bijlagen 1 t/m 3:

Cok van de bijgevoegde specificatie, alsmede van het antwoord van [REDACTED] aan Pakistan werden ons fotocopies ter beschikking gesteld; zij gaan als bijlagen 1 t/m 3 bij dit rapport.

Bijlagen 4 en 5:

Op 23 februari 1979 ontving [REDACTED] per telex een soortgelijke aanvraag uit Pakistan. Kopieën van dit telexbericht en het antwoord van [REDACTED] gaan als bijlagen 4 en 5 bij dit rapport.

Bijlage 6:

Tenslotte werd ons onder de aandacht gebracht, dat de laatste tijd regelmatig Pakistaanse verzoeken tot levering van grote hoeveelheden antimoon bij [REDACTED] zijn binnengekomen. Het zou daarbij gaan om ettelijke tonnen, doch het was bij [REDACTED] niet duidelijk, voor welk doel dit materiaal in Pakistan moet worden gebruikt. Een fotocopie van een dezer aanvragen is als bijlage 6 bij dit rapport gevoegd.

Cok bij [REDACTED] werd ons verzocht deze informatie met de grootst mogelijke vertrouwelijkheid te behandelen.

Ten aanzien van de titanium-buizen werd nog opgemerkt, dat voor het lassen hiervan een geavanceerde techniek wordt toegepast door [REDACTED] te [REDACTED].

Als reeds bekend wordt verondersteld, dat eerdergenoemde [REDACTED] directeur bij dit bedrijf is geweest.

3. [REDACTED] te [REDACTED], [REDACTED], vervaardigt aluminiumprofielen, waaraan bijzondere eisen worden gesteld. [REDACTED] leverde aan U.C.N. onder meer 450 lengten à 3000 mm, Ø [REDACTED] mm; specificatie: [REDACTED], toleranties volgens DIN [REDACTED]. Dit soort buis werd nimmer aan Pakistan geleverd; zulks zou contractueel ook niet zijn toegestaan.

Wel werd [REDACTED] op 14 februari 1977 telefonisch benaderd door [REDACTED] van de Pakistaanse ambassade te Bonn, waarop [REDACTED] prijsopgaaf deed voor aluminium buis 7 x 5 mm, tolerantie ongeveer 0,1 mm (zie bijlage 7). Daarop ontving [REDACTED] een aanvraag, gedateerd 4 maart 1977 (zie bijlage 8), die door haar schriftelijk werd bevestigd (bijlage 9). De kosten voor de vervaardiging van een matrijs werden genoemde ambassade in rekening gebracht op 31 maart 1977 (bijlage 10), terwijl de buizen op 14 april 1977 werden doorberekend (bijlage 11).

Bijlage 7:

Bijlage 8:

Bijlage 9:

Bijlage 10:

Bijlage 11:

~~GEHEIM~~

-5-

Bijlage 12:

Bijlage 13:

Met luchtvrachtbrief 21414840641 d.d. 14 april 1977 werden de buizen via Schiphol verzonden aan de Director-General Special Works Organisation, 169 Kitson Road, Westridge, Rawalpindig/Pakistan (zie bijlage 12). Per telegram werd genoemde afnemer van de verzending in kennis gesteld (bijlage 13).

Overige leveringen aan Pakistan werden bij [REDACTED] niet getraceerd. Ons is niet bekend, of genoemde buizen onder het uitvoerverbod van het Uitvoerbesluit strategische goederen 1963 vallen. Zou nader onderzoek hiernaar gewenst zijn, dan is enige technische documentatie bij mij voorhanden.

Opgemerkt zij nog, dat ook van de zijde van [REDACTED] nadrukkelijk werd verzocht, de verstrekte informatie als streng vertrouwelijk te behandelen.

Thans doet zich de vraag voor, of en hoe het onderzoek verder zal moeten worden voortgezet. In dit verband merk ik het volgende op.

Er is een bijzonder groot verschil tussen de eerste opgaf van U.C.N. voor wat betreft toeleveranciers en belangrijke onderdelen (zie bijlagen 2 en 3 bij mijn vorige rapport) en de tweede opgaf. De laatste bevat aanzienlijk meer namen van toeleveranciers, doch de "belangrijke" onderdelen van de eerste lijst zijn volgens de tweede lijst niet belangrijk (daarop zijn de essentiële producten van een kruisje voorzien). Echter is b.v. [REDACTED] te [REDACTED] geen productiebedrijf, doch uitsluitend verkoopkantoor; de aan U.C.N. geleverde rotordeksels worden in West-Duitsland gefabriceerd.

Verder is mij gebleken, dat op een exemplaar van de tweede opgaf een onderdeel (taatshouder) als belangrijk is aangekruist, doch dat dit kruisje op een ander exemplaar ontbreekt, terwijl het hier toch om fotocopies gaat. Al met al maakt het geheel een zeer onzorgvuldige indruk, waardoor deze gegevens allerminst volledig betrouwbaar lijken.

Voortzetting van dit onderzoek kan nuttig zijn, doch dan lijkt de meest aangewezen weg een onderzoek bij U.C.N. en Urenco te Almelo, alwaar een juist overzicht van de belangrijke toeleveranciers zal moeten worden samengesteld.

~~GEHEIM~~

~~GEHEIM~~

Voor zover onze informatie thans strekt, onderhouden de verschillende hogere technici aldaar zelf de kontakten met de daarvoor in aanmerking komende leveranciers.

Op dit moment wordt een eventuele voortzetting van het onderzoek ernstig bemoeilijkt door enerzijds de personeelsbezetting bij mijn afdeling en anderzijds de vakanties bij de bedrijven.

Indien wordt besloten tot verder onderzoek moet ik toch met klem aandringen op opschorting tot begin september a.s.

In het andere geval is het risico van vergeefse reizen naar bedrijven, die wegens vakantie gesloten zijn, zeer groot.

Een andere vraag is, of het wenselijk wordt geacht het onderzoeksteam van de E.C.D., thans bestaande uit drie rechercheurs en ondergetekende, uit te breiden: i.v.m. vakantieverlof valt dit team tot eind augustus uiteen en zouden tenminste twee van de vier rechercheurs moeten worden vervangen.

Te voorzien valt, dat een volledig onderzoek nog vele maanden tijd zal vergen.

In ieder geval zal nog onderzoek moeten worden gedaan naar de aanwezigheid in Nederland van vloedraaibanken: hardnekkige geruchten willen, dat pijpen zijn (en mogelijk nog worden) gevloedraaid "in de buurt van [REDACTED]".

Voorts verdient meergenoemde [REDACTED] onze aandacht en verwacht moet worden, dat dit deel van ons onderzoek zeer veel tijd zal vergen.

Tenslotte zal een "kompleet" onderzoek (afgaande op de tweede opgave van U.C.N.) bezoeken aan nog zeer veel bedrijven noodzakelijk maken, hetgeen - zoals reeds opgemerkt - maanden zal duren.

's-Gravenhage, 24 juli 1979

HET HOOFD VAN DE
AFDELING RECHERCHE

[REDACTED SIGNATURE]

~~GEHEIM~~